9-га МАЯ—ДЗЕНЬ ПЕРАМОГІ

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 15 (575) | Субота, 5 мая 1984 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап

Михаил ЛУКОНИН

* * *

Четыре года жизни —
год за годом,
четыре года смерти —
день за днём,
во имя мира всем земным
народам
бежали, опоясаны огнём.
Всё, что свершили, —
памятно и свято.
Навеки будут рядом,
без конца —
могила Неизвестного
солдата
и Счастье победившего
бойца!

ПОДЗВІГУ ЖЫЦЬ У ВЯКАХ

У наступную сераду савецкія людзі, усё прагрэсіўнае чалавецтва адзначаць Дзень Перамогі над германскім фашызмам. Гэтая дата, абазначаная ў календарах чырвоным колерам, з'яўляецца адной з самых важных у гісторыі Краіны Саветаў. Майскія салюты 1945 года назаўсёды захаваюцца ў памяці людзей. Савецкая дзяржава ў смяротнай сутычцы з ударнымі сіламі імперыялізму выратавала лёс нашай Радзімы, сацыялізму, будучыню ўсяго чалавецтва.

Савецкі народ пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі пераадолеў усе нягоды і пакуты вайны, праявіў выключную мужнасць і гераізм, здзейсніў вялікі подзвіг, якому жыць у вяках. У жорсткіх баях Савецкія Узброеныя Сілы разграмілі асноўную масу войск фашысцкай Германіі і яе саюзнікаў. Наша краіна перагарадзіла дарогу фашысцкім агрэсарам да сусветнага панавання. Першы адчувальны ўдар захопнікі адчулі на сабе пад Масквой, дзе восенню і зімой 1941 года разгарнуліся галоўныя падзеі. У выніку бітвы за сталіцу СССР групоўка фашысцкіх войск была разбіта і адкінута ад яе на 100—250 км. Упершыню з пачатку другой сусветнай вайны вермахт пацярпеў паражэнне стратэгічнага маштаба.

Выключнае значэнне ў Вялікай Айчыннай вайне адыграла Сталінградская бітва. У ходзе яе было разгромлена пяць варожых армій. Страты гітлераўцаў і іх саюзнікаў склалі

М. І. СТАРАВОЙТАЎ,
сакратар парткома, кандыдат гістарычных навук.

каля 1,5 млн. чалавек. Гэтая бітва з'явілася рашаючым этапам у дасягненні карэннага пералому ў вайне.

А апошняя спроба нямецка-фашысцкага камандавання захапіць стратэгічную ініцыятыву поўнасцю правалілася ў выніку пяцідзесяцідзённай Курскай бітвы, у якой было разгромлена 50 дывізій ворага і яго страты склалі звыш 0,5 млн. чалавек. Пасля Курскай эпапеі Чырвоная Армія павяла агульнае стратэгічнае наступленне, якое разгарнулася на фронце працягласцю да 2 тыс. км.

26 сакавіка 1944 г. войскі 2-га Украінскага фронту ў раёне р. Прут першымі выйшлі на дзяржаўную граніцу СССР, а ў кастрычніку яна была аднаўлена на ўсім працягу ад Баранцава да Чорнага мора.

Асаблівы сэнс свята Дня Перамогі набыло сёлета для беларускага народа. Гэта звязана з яго актыўнай падрыхтоўкай да 40-годдзя вызвалення Савецкай Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Летам 1944 года Чырвоная Армія сіламі 1-га Прыбалтыйскага і трох Беларускіх франтоў абрушыла на ворага ўдары сакрушальнай сілы. З велізарным ваенным мастацтвам была праведзена аперацыя «Баграціён», у ходзе якой 3-га ліпеня была вызвалена сталіца Беларусі — г. Мінск.

У барацьбе з фашызмам савецкія людзі былі не адзінокімі. Яны змагаліся пры дапамозе іншых народаў. Антыгітлераўская кааліцыя дзяржаў з розным грамадскім ладам аб'ядноўвала іх намаганні перад тварам грознай небяспекі, які нёс свету фашызм. Аднак імення СССР унёс самы важкі ўклад у разгром фашысцкага блока. У баях з Савецкай Арміяй гітлераўцы панеслі 73% агульных страт.

Подзвігі франтавікоў атрымалі глыбокае прызнанне Камуністычнай партыі, народа. За гады вайны ордэнамі і медалямі СССР узнагароджана звыш 7 млн. савецкіх воінаў. 11.603 чалавекі ўдастоены высокага звання Героя Савецкага Саюза. Сярод іх — прадстаўнікі ста нацый і народнасцей краіны.

Вялікі ўклад у разгром акупантаў унеслі партызаны і падпольшчыкі. Больш 300 тыс. з іх узнагароджаны ордэнамі і медалямі, а 248 прысвоена высокае званне Героя Савецкага Саюза.

У калектыве нашага універсітэта сёння працуе 48 былых воінаў, партызан і падпольшчыкаў. Іх фотаздымкі мы штодзённа бачым на Дошцы ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і па праву ганарымся імі. Усе ветэраны заслужылі нашай вялікай пашаны і прызнання, бо ў цяжкую для Айчыны часіну, не шкадуючы жыцця, змагаліся за яе вызваленне і наша шчаслівае сёння. Ветэраны паказваюць для маладых прыклад у працы, выкананні грамадскіх абавязкаў, вядуць вялікую выхаваўчую і ваенна-патрыятычную работу. І ўсе мы, віншуючы іх з надыходзячым вялікім святам — Днем Перамогі, жадаем ім моцнага здароў'я і яшчэ доўгіх гадоў жыцця.

Маладое ж пакаленне, якое ведае аб вайне толькі з расказаў, літаратуры, па кінафільмах, павінна сваімі справамі яднаць міралюбівыя сілы, змагацца за недапушчэнне новай вайны. Мы заўсёды павінны памятаць, што ў барацьбе з фашызмам страцілі 20 млн. сваіх суайчыннікаў. Дарагой цаной савецкім людзям дасталася Перамога! І трэба заўжды пільна стаяць на ахове міру, каб больш ніколі над планетай не пранёсся ўсё знішчаючы ваенны смерч.

СВЯТА МІЛЬЁНАЎ

Перыядычны друк для савецкага грамадства даўно стаў састаўной часткай агульнапартыйнай, агульнанароднай справы. У. І. Ленін лічыў друк магутным сродкам ідэйнага ўздзеяння, палітычнага кіраўніцтва грамадствам. Таму не выпадкова ўстаноўлены Дзень друку як свята не толькі журналістаў і паліграфістаў, але і ўсяго савецкага народа. Яно прымеркавана да дня выхаду першага нумара газеты «Правда». Упершыню гэты дзень як свята рабочага друку адзначаўся 70 гадоў таму назад. Згодна рашэння ЦК РКП(б), адобранаму XI з'ездам партыі, Дзень друку стаў штогодна адзначацца з 1922 года.

УРАЧЫСТА, РАДАСНА

З пачуццём вялікага гонару за нашу сацыялістычную Радзіму, яе дасягненні ў камуністычным будаўніцтве калектыў універсітэта, як і ўсе савецкія людзі, адзначыў Першамайскае свята. Сёлета яно супала з юбілеем ГДУ — 15-годдзем з дня адкрыцця другога ў рэспубліцы універсітэта.

28-га красавіка ў актавай зале адбыўся ўрачысты сход выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў, прысвечаны Дню міжнароднай салідарнасці працоўных і юбілею ГДУ.

Уступным словам сход адкрыў сакратар парткома М. І. Старавойтаў.

Велічна прагучалі гімны СССР і БССР.

З дакладам на сходзе выступіў дацэнт кафедры гісторыі КПСС А. П. Мяшчэрскі. Гаворачы аб свяце вясны і працы, барацьбе міралюбівых сіл планеты за захаванне і ўмацаванне міру, ён сказаў і аб тых поспехах, якіх дасягнуў за 15 гадоў свайго існавання калектыў нашага універсітэта.

Начальнік аддзела кадраў П. А. Савінскі зачытаў загад, у якім рэктар акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць павіншаваў калектыў універсітэта з Першамайскім святам і 15-гадовым юбілеем ГДУ. За дасягнутыя поспехі ў падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў для народнай гаспадаркі, развіццё навуковых даследаванняў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці вялікая група выкладчыкаў і супрацоўнікаў узнагароджана Ганаровымі граматамі універсітэта. Многім членам калектыву, у тым ліку студэнтам, аб'яўлена падзяка.

Перад удзельнікамі сходу выступілі са справаздачным канцэртам самадзейныя артысты эканамічнага факультэта.

У дзень 1 Мая лепшыя прадстаўнікі універсітэцкага калектыву прынялі ўдзел у святочнай дэманстрацыі працоўных ардэнаноснага Гомеля.

На здымку: у першамайскай калоне ГДУ.

Фота С. Коваля.

ВІНШУЕМ!

За шматгадовую плённую работу па падрыхтоўцы спецыялістаў для народнай гаспадаркі і камуністычнаму выхаванню моладзі, актыўную прапагандысцкую дзейнасць і ў сувязі з 60-годдзем з дня нараджэння дацэнт кафедры гісторыі КПСС Гомельскага дзяржаўнага універсітэта **СЕМЯНЧУК** Яўген Антонавіч узнагароджаны Ганаровай граматай абкома КПБ і абласнога Савета народных дэпутатаў.

ПРЫСВЕЧАНЫ ДНЮ ПЕРАМОГІ

7-га мая ў актавай зале універсітэта адбудзецца ўрачысты вечар, прысвечаны 39-ай гадавіне Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. У праграме — даклад і святочны канцэрт. На сцэне выступяць лепшыя самадзейныя артысты факультэтаў ГДУ.

Пачатак вечара — у 19 гадзін.

ГАВОРЫЦЬ ПАМЯЦЬ СЭРЦА

ДЗЕ Б ТЫ ні жыў, час ад часу цябе нібы магнітам цягне на радзіму. Так бывае і са мной. Вось і нядаўна я наведаў калыску свайго дзяцінства — Віцебшчыну. Багатая, слаўная гісторыя краю бясконцых лясоў і шматлікіх азёр. Тут, у 26 кіламетрах ад абласнога цэнтра — горадзе Гарадок, я нарадзіўся і вырас, закончыў дзесяцігодку. І тут, у чэрвені 1941 года, пачуў самае страшнае слова «вайна». У маёй кішэні ляжалі атэстат сталасці і камсамольскі білет. І яны як бы з'явіліся мандатам на самае суровае ў жыцці выпрабаванне — удзел у барацьбе з фашысцкай навалай.

Словамі не перадаць таго нястрымнага парыву, з якім рваліся ўчарашнія школьнікі ў Чырвоную Армію, на фронт. Не толькі юнакі, але і дзяўчаты. Кожнаму хацелася як мага хутчэй помсціць ворагу, які вераломна абрушыўся на першую ў свеце Краіну Саветаў, яе вялікія эканамічныя і сацыяльныя заваёвы.

Гарачым полымем вайны абпалена і маё юнацтва. І цяпер ёсць аб чым нагадаць, расказаць. Калі даводзіцца сустракацца з вучнямі, моладдзю, усе без выключэння з затоеным дыханнем слухаюць мой расказ пра Аляксандра Матросава. З ім мы былі курсантамі аднаго ваеннага вучылішча, разам адпраўляліся ў свой першы бой. Для Сашы, бясстрашнага камсамольца, ён стаў апошнім. Я ў тым баі каля вёскі Чарнушкі атрымаў сваё першае раненне.

Лячэнне — і зноў франтавыя дарогі. Са Смаленшчыны яны прывялі мяне да родных мясцін. Сэрца было перапоўнена вялікай радасцю, калі пачалі вызваляць Віцебшчыну, сінявокую як співаецца ў песні, Беларусь. Разам з тым яно шчымела вялікім болем ад тых нязмерных страт, што нанеслі радзіме акупанты. Нас сустракалі людзі, вытрымаўшыя неймаверныя пакуты. Сярод жыхароў рэдка можна было ўбачыць мужчыну. Пераважная большасць іх загінула, змагаючыся з ворагам у партызанскіх атрадах. Горкі асадак выклікалі суцэльныя папялішчы.

І ўсё ж у гэтай сітуацыі неяк асабліва абвострана праяўлялася пачуццё пераможцаў, усведамленне таго, што мы хутка выб'ем гітлераўцаў за межы роднай Беларусі.

Моцныя ўдары па ворагу на тэрыторыі нашай рэспублікі наносілі і войскі І Прыбалтыйскага фронту, у састаў якога ўваходзіў наш гвардзейскі мотаінжынерны батальён. На танках прарыву мы ўпэўнена рухаліся наперад. І так хутка, што пры вызваленні Гарадка я нават не змог пабачыцца з роднымі ці знаёмымі. Праўда, гэта магчымасць прадставілася некалькі пазней, калі пры вызваленні Полацка быў лёгка паранены і камандзір даў тры дні водпуску, каб наведаў бацькоў.

Вызваленне роднага краю для мяне, як і для кожнага беларуса, стала самым памятным. Аднак раскажу толькі пра адзін эпізод. Тады я быў камандзірам аддзялення. Яно налічвала ўсяго 9 чалавек. І сярод іх былі людзі пяці нацыянальнасцей. Хіба ж гэта не яркі прыклад сапраўднага савецкага інтэрнацыяналізму!

Нашаму батальёну неабходна было навесці пераправу праз Заходнюю Дзвіну. На яе супрацьлеглым беразе немцы стварылі ўзмоцнены плацдарм. Усімі сіламі яны імкнуліся затармазіць наступленне часцей арміі генерала Белабарodава.

Да рэчкі нас даставілі на танках, якія хутка зніклі ва ўкрыццях. Следам за намі прыбыў батальённы лёгкі наплыўны парк. Аперацыю пачалі днём. Фашысты павялі абстрэл з усіх відаў зброі. Асабліва надакучалі варожыя мінамёты. Смяротныя грузы скідалі на нас і з фашысцкіх самалётаў. Нягледзячы на ўсе перашкоды нашы сапёры настойліва выконвалі пастаўленую задачу.

Пры адным з налётаў авіяцыі праціўніка бомба ўпала побач з наладжваемай пераправай. Узрыўной хваляй выбіла з-пад яе пантонную лодку, а аднаго з байцоў скінула ў Дзвіну. Не губляючы ні секунды, я прыгнуў у студзёную ваду і з дапамогай падаспеўшых баявых таварышаў выратаваў яго.

Пацярпеўшага перадалі санітарам, а самі працягвалі наводзіць пераправу. Да нас далучыліся хімікі. Хутка над Дзвіной павісла дымавая завеса. Работа па навядзенню пераправы пайшла больш паспяхова. І неўзабаве праз яе рушылі асноўныя сілы арміі Белабарodава. Вораг панёс значныя страты, яшчэ далей адкаціўся назад.

Пасля Беларусі мне давялося ўдзельнічаць і ў вызваленні Прыбалтыкі. Там я быў цяжка паранены. Доўга лячыўся ў шпіталі, пасля чаго зімой пераможнага 1945 года мяне дэмабілізавалі. Дамоў вярнуўся інвалідам. І толькі ўжо ў бацькоўскім доме атрымаў радасную вестку аб тым, што за подзвіг, праяўлены пры вызваленні родных мясцін, я ўзнагароджаны ордэнам Славы III ступені.

Праз сорак гадоў пасля вызвалення непазнавальным стаў мой родны край. Шчасліва, заможна жывуць тут мае землякі ў адзінай шматнацыянальнай сям'і народаў СССР. І радасна, што вучні Гарадокскай сярэдняй школы імкнуцца як мага больш ведаць і шанаваць памяць яе былых выхаванцаў — загінуўшых і жывых, хто агульнымі намаганнямі каваў перамогу над заклятым ворагам, ствараў трывалы падмурак сённяшняй светлай явы.

..Непрыкметна бягуць гады. Усё больш і больш яны аддаляюць нас ад суровага ваеннага ліхалецця. Радзеюць рады былых франтавікоў, падпольшчыкаў, партызан. І толькі людская памяць не падуладна часу. Хто прайшоў праз пекла вайны, не забудзе яе да скону дзён сваіх. Будуць памятаць аб ёй і нашы нашчадкі.

У. СІДАРАЎ,
дацэнт кафедры філасофіі, кавалер ордэнаў «Чырвонай Зоркі» і Славы III ступені.

СЯБРОЎКІ

Аб земляках

Бадай што не знойдзецца ў Беларусі чалавека, які б не ведаў імя нашай славутай зямлячкі Галіны Дакутовіч. Подзвіг адважнай лётчыцы, як і подзвіг многіх членаў жаночага авіяпалка, стаў сапраўдным сімвалам высокага патрыятызму, беззапаветнага і самаахвярнага служэння Радзіме. Аднак далёка не ўсім вядома, што ў адным і тым жа класе Гомельскай сярэдняй школы імя Камінтэрна, разам з Галінай вучыліся тры дзяўчыны, якія сталі яе сапраўднымі баявымі сяброўкамі. Гэта Алена Мацвеева, Тамара Курыльчык і Паліна Гельман. Здружыла дзяўчат не толькі сумесная вучоба, але і адзіныя захапленні, сярод якіх у першую чаргу неабходна назваць спорт.

У 1935 годзе сяброўкі ўпершыню прымаюць удзел у юнацкім першынстве рэспублікі па спартыўнай гімнастыцы. І яны з поспехам адстаялі гонар Гомельскай вобласці — каманда школы імя Камінтэрна стала пераможцай спаборніцтваў і была ўзнагароджана аксамітным сцягам з партрэтам У. І. Леніна, а Галіна Дакутовіч стала прызёрам у асабістым заліку. З гэтага часу спорт стаў для чатырох сябровак верным спадарожнікам іх жыцця. Яны былі членамі зборнай вобласці па спартыўнай гімнастыцы, удзельнічалі ў самых разнастайных спаборніцтвах. Так, ужо на наступны год у складзе зборнай Гомеля Г. Дакутовіч і Т. Курыльчык прынялі ўдзел у першынстве гарадоў краіны, якое адбылося ў Ленінградзе. Але не толькі гімнастыкай захапляліся дзяўчаты. Яны прымалі ўдзел у гарадскіх спаборніцтвах па лёгкай атлетыцы, плаванню, лыжнаму і канькабежнаму спорту, дзе таксама паказвалі нядрэнныя вынікі.

ШКОЛУ ўсе сяброўкі закончылі з адзнакай, але далейшы іх лёс складваўся па-рознаму. Алена Мацвеева стала студэнткай Ленінградскага інстытута замежных моў. Тры гады вучобы праляцелі непрыкметна. Настрой у дзяўчыны выдатны. Яна едзе ў родны горад на канікулы. Цягнік ад перона Ленінградскага вакзала адышоў 21 чэрвеня 1941 года ў 7 гадзін вечара, а ў Гомелі яе ўжо сустрэла жахлівая вестка. Лена з сяброўкамі рвецца на фронт, аднак вымушана эвакуіравацца разам з бацькамі у г. Курган, дзе зноў спрабуе трапіць у дзеючую армію. Атрымаўшы чарговае «не», дзяўчына не апускае рукі, яна вырашае дапамагчы Чырвонай Арміі на месцы, ідзе працаваць у механічны цэх «Гомсельмаша», які быў эвакуіраваны ў гэты горад. «Вучыцца буду пасля вайны», — гаворыць яна бацькам.

Праз некаторы час збылася і яе запаветная мара: дапамагло добрае веданне замежных моў. 23 жніўня 1942 г. дабраахвотнік Алена Мацвеева становіцца сувязісткай 29-га асобнага палка сувязі, у складзе якога прымала ўдзел у прарыве блакады Ленінграда на Сіняўскіх вышынях, ваявала на Карэльскім фронце. А вучылася сапраўды пасля вайны, ужо ў Маскоўскім інстытуце замежных моў, пасля заканчэння якога працавала настаўніцай СШ № 27 г. Гомеля.

Баявыя ўзнагароды, медаль «Ветэрана працы» самі гавораць аб яе ратным і мірным жыццёвым шляху.

Гераічным быў і лёс Тамары Курыльчык, якая сустрэла вайну студэнткай Маскоўскага гідраметэралагічнага інстытута. Яна марыць аб фронце, аб авіяцыі. І тут дапамог выпадак — на яе звярнулі ўвагу на спаборніцтвах па гімнастыцы. Заключэнне медыцынскай камісіі аднагалоснае—

ПАРОЛЬ: «НЕЗАБУДКА»

Амаль 40 гадоў жывём мы ў міры і шчасці. Заваёўвала гэты мір і пакаленне юнакоў і дзяўчат, чыя маладосць супала з гадамі цяжкіх выпрабаванняў, «была недолгой, покрывала с ь ранней сединой». 15-гадовай дзяўчынкай - падлеткам пачула страшнае слова «вайна» Ларыса Рыгораўна Петухова.

На здымку: Л. Р. Круглікава-Петухова. Фота 1945 года.

ВЫБУХІ гармат, гром артылерыйскай канонады з кожным днём было чуваць усё больш выразна. Адыходзілі эшалоны з эвакуіруемым насельніцтвам, спяшаючы хутчэй адвезці жанчын, дзяцей, старых ад фашысцкай навалы, далей на Усход.

Рыгор Гаўрылавіч Круглікаў пайшоў на фронт з першых дзён вайны. Яго жонка і дзве дачкі засталіся ў вёсцы Сенькава, што ў дзесяці кіламетрах ад Горак, на лясной доследнай станцыі, дзе ён працаваў да вайны малодшым навуковым супрацоўнікам. Трывожна было на душы ў салдата.

— Як яны там?

Марфа Аўрамаўна з дочкамі Лідай і Ларысай эвакуіравацца не паспелі. Вораг ужо заняў Оршу, Горкі, рваўся далей.

...Ларыса толькі скончыла 8 класаў Горацкай сярэдняй школы Магілёўскай вобласці, як страшная вестка ўварвалася ў жыццё савецкіх людзей. «Вайна!».

У адзіным патрыятычным парыве, гатоўнасці стаць на абарону Радзімы, прыйшлі ўчарашнія васьмікласнікі ў ваенкамат. Была сярод іх і Ларыса Круглікава.

Хмуры, з чырвонымі ад недасыпання вейкамі, маёр сказаў ім, як адрэзаў:

— Малыя яшчэ. Падрасціце крыху!

Як жа было ім чакаць, гэтым юнакам і дзяўчатам-падлеткам, калі вораг таптаў савецкую зямлю, набліжаўся да родных мясцін?

Аб іх успомнілі пазней, калі ў Горацкім раёне, як і па ўсёй Беларусі, пачалі стварацца падпольныя арганізацыі, партызанскія атрады для барацьбы з ворагам на акупіраванай тэрыторыі. Стала сувязной партызанскага атрада брыгады «Звязда» і Ларыса Круглікава. Прыгожыя блакітныя вочы былі ў дзяўчыны, за іх і далі Ларысе пароль: «Незабудка».

У лес, на доследную станцыю, дзе жыла яна разам з маці, сястрой і Верай Георгіеўнай Мурашовай, жонкай аднаго з супрацоўнікаў станцыі, прыходзілі людзі, якія давалі ёй заданні. Строгай была канспірацыя — не ведалі нават сапраўдных імёнаў адзін аднаго. Толькі значна пазней, стане вядома Ларысе, што былі гэта Грыша Грыгар'ян і Сяргей Вараб'ёў.

Часта хадзіла ў Горкі дзяўчына, каб атрымаць каштоўныя і такія неабходныя для партызан звесткі: падлічыць, колькі варожай баявой тэхнікі налічваецца ў гарадку, якія вайсковыя часці тут размяшчаюцца, колькі эшалонаў на чыгуначнай станцыі. Ніхто з немцаў не звяртаў увагі на дзяўчынку з торбай за плячыма, у падраным адзенні, запэцканых гразёю лапцях. Ці мала асірацелых дзяцей блукала тады па вёсках, гарадках? Не здагадваліся фашысты, што ў іх «пад самым носам» ходзіць партызанская сувязная.

— Як ні дзіўна, — успамінае Ларыса Рыгораўна Петухова той час, — страху не адчувала. Наадварот, у мяне было пачуццё ўпэўненасці, што баяцца мне няма чаго. Я — на сваёй зямлі, сваёй Радзіме, і няхай лепш вораг баіцца нас, калі нават дзеці, падлеткі ваююць супраць яго. Няхай ён жыве ў паўсядзённым страху, што давядзецца расплачвацца сваім жыццём за гора і пакуты, прынесеныя на савецкую зямлю, куды яго ніхто не клікаў. А калі і баялася, то толькі за адно — свае лапці, у якіх хадзіла на заданні і зімой, і летам. Пад падшытай на падэшвах скурай заўсёды былі схаваны ці партызанскія лістоўкі, ці шыфроўкі. Згубіць свой абутак-тайнік я проста не мела права.

Аднойчы атрымала Ларыса ад гарадскіх падпольшчыкаў надзвычай важнае заданне — перадаць у атрад трывожную вестку: фашысты збіраюцца заслаць да іх нямецкага лазутчыка. Цяпер ад яе залежыў лёс соцень байцоў, лёс усяго атрада.

Стаяла ранняя вясна. Лёд на рацэ Проня, праз якую трэба было пераправіцца на

БАЯВЫЯ

Тамара па стану здароўя можа служыць у авіяцыі. Яна становіцца слухачом ваенна-паветранай акадэміі імя Мажайскага ў Ленінградзе. А са спортам, які так дапамог збыцца яе самым патаемным надзеям, не развітваецца. Неаднойчы яна прымала ўдзел у самых разнастайных спаборніцтвах і станавілася прызёрам. Ды інакш і не магло быць — дзяўчына мела першы разрад па спартыўнай гімнастыцы, валейболу, стральбе з пісталета.

Служыла Тамара Патапаўна ў дальняй авіяцыі, была і паветраным разведчыкам. Ваявала не толькі на роднай зямлі, у родным небе, але і была сярод тых, хто прынёс свабоду народам Еўропы. Аб баявым шляху палкоўніка запасу Тамары Патапаўны Новікавай, якая 37 гадоў жыцця прысвяціла службе ва Узброеных Сілах СССР, сведчаць ордэн Чырвонай Зоркі і іншыя баявыя ўзнагароды. Яна часты госць свайго роднага горада. Часцей за ўсё Тамара Патапаўна прыязджае ў маі, калі «запальваюцца» чароўныя свечкі гомельскіх каштанаў, калі праходзіць мемарыял Усесаюзных спаборніцтваў па гімнастыцы памяці яе сяброўкі па школе і спорту Галіны Дакутовіч.

Вялікую ролю ва ўмацаванні дружбы чатырох сябровак адыгралі бацькі Паліны Гельман. Не выпадкова Алена Мацвеева ўспамінае: «Мы вельмі любілі бываць у Паліны. Яе бацькі — члены партыі з дакастрычніцкім стажам — многа расказвалі аб барацьбе за Савецкую ўладу, аб падзеях у краіне і за мяжой, выхоўвалі нас у духу вернасці Радзіме. Маці Паліны, рабочая фабрыкі «Палесдрук», была патрабавальнай, але справядлівай. І мы марылі быць такімі як яна, прысвяціць усё жыццё Радзіме. Высокая патрабавальнасць да сябе была ўласціва і Паліне. Не выпадкова яна лепш за ўсіх у класе ведала гісторыю і была палітычна падрыхтаванай. Менавіта таму Паліна Гельман стала першай камсамолкай».

Відаць, таму і быў аказаны дзяўчыне высокі давер. На адной з дэманстрацый, прысвечаных Вялікаму Кастрычніку, спартсмены школы імя Камінтэрна неслі велізарны «зямны шар», на самым вільчыку якога з пунсовым сцягам СССР стаяла Паліна Гельман.

Усё жыццё дзяўчына марыла аб небе, аднак нават самая буйная фантазія не магла ўявіць, што пройдзе зусім мала часу, і яна будзе глядзець на родную зямлю праз штурвал баявога самалёта, на якім будзе знішчаць ворага, абараняць сваю Радзіму.

На рахунку штурмана Паліны Уладзіміраўны Гельман 860 баявых вылетаў, яна правяла ў начным небе 1191 гадзіну. За мужнасць і адвагу, праяўленыя ў баях з ворагам, на яе грудзях поруч з Зоркай Героя заззялі 6 ордэнаў і 8 медалёў.

Аднак гэта сціплая жанчына неяк у пасляваенныя гады прызналася: «Расказаць пра подзвіг? Калі гаварыць аб подзвігах, то менавіта зараз я здзяйсняю яго — рыхтуюся стаць кандыдатам навук. Не ўяўляеце, як гэта цяжка! Сям'я, работа». Але і другі подзвіг ажыццёўлены — П. В. Гельман кандыдат эканамічных навук, эрудзіраваны, глыбока падрыхтаваны выкладчык палітэканоміі.

Такая кароткая гісторыя лёсу слаўных дзяўчат з аднаго класа былой гомельскай школы імя Камінтэрна, якія ў самы суровы час выпрабаванняў узняліся на абарону Радзімы, а іх школьная дружба перарасла ў сапраўднае баявое сяброўства.

В. СЕЛІВАНАЎ,
ст. выкладчык кафедры тэарэтычных асноў фізвыхавання.

М. ВАСІЛЯВІЦКІ,
член Саюза журналістаў СССР.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

МОЦНАГА ГАРТУ

Споўнілася 60 гадоў старэйшаму члену кафедры гісторыі КПСС нашага універсітэта, дацэнту Яўгену Антонавічу Семенчуку.

Я. А. Семянчук належыць да таго пакалення, якое са зброяй у руках абараняла нашу сацыялістычную Радзіму, аддавала ўсе сілы на аднаўленне народнай гаспадаркі, самааддана служыла справе будаўніцтва развітога сацыялістычнага грамадства. Ён нарадзіўся ў беларускай вёсцы Баршчаха на Магілёўшчыне. У чатырнаццаць гадоў стаў камсамольцам, перад ім адкрываліся шырокія жыццёвыя дарогі, але мірныя планы былі сарваны нападам нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У пачатку Вялікай Айчыннай вайны семнаццацігадовы юнак дапамагаў даглядаць параненых чырвонаармейцаў, а калі Магілёўшчына была акупіравана ворагам, уступіў у непасрэдную барацьбу з нямецка-фашысцкімі захопнікамі — спачатку сувязным, а затым байцом партызанскага атрада. Нядоўга давялося змагацца Яўгену Антонавічу з ненавісным ворагам. Ён быў цяжка паранены, доўга лячыўся, потым вярнуўся ў партызанскі атрад памочнікам камандзіра. Але раненне прымусіла канчаткова пакінуць сяброўку па зброі. За баявыя заслугі ён быў узнагароджаны ордэнам Чырвонай Зоркі і медалямі.

Пасля вайны Яўген Антонавіч паступіў на гістарычны факультэт БДУ імя У. І. Леніна, дзе стаў членам КПСС. Пасля заканчэння вучобы Я. А. Семянчук працаваў у таварыстве «Веды» Баранавіцкай вобласці, інструктарам палітаддзела Беларускай чыгункі. У 1952 годзе Яўген Антонавіч назаўсёды звязвае сваё жыццё з вышэйшай школай — становіцца старшым выкладчыкам кафедры марксізму-ленінізму Гомельскага дзяржаўнага педінстытута імя В. П. Чкалава. З самага пачатку сваёй педагагічнай працы ў Я. А. Семенчука праявіліся тыя якасці, якія выпрацаваліся ў жорсткіх баях супраць фашыстаў, у цяжкія пасляваенныя гады — партыйнасць, прынцыповасць, патрабавальнасць, высокая грамадска-палітычная актыўнасць. Шмат сіл аддаў Яўген Антонавіч арганізацыі вучэбнага працэсу на пасадзе дэкана філалагічнага факультэта. Ён з'яўляўся таксама сакратаром партыйнага бюро інстытута. Адначасова ўдзяляў вялікую ўвагу навуковай рабоце. Пасля заканчэння Акадэміі грамадскіх навук пры ЦК КПСС абараніў дысертацыю на атрыманне вучонай ступені кандыдата гістарычных навук.

Арганічнае спалучэнне плённай навуковай работы, арганізатарскага таленту, патрабавальнасці і прынцыповасці дазволілі Я. А. Семенчуку паспяхова кіраваць кафедрай гісторыі КПСС і навуковага камунізму. На гэтай пасадзе асабліва праявіліся навукова-педагагічныя і арганізатарскія здольнасці Яўгена Антонавіча. Пад яго кіраўніцтвам кафедра дасягнула значных навуковых поспехаў, пастаянна ўдасканальвала навукова-метадычны ўзровень выкладання дысцыпліны. У тыя гады яна папоўнілася маладымі выкладчыкамі, якія і да гэтага часу складаюць аснову цяперашняга саставу кафедры. Яўген Антонавіч дапамагаў ім рабіць першыя крокі ў навуцы і выкладчыцкай рабоце, заўсёды ахвотна дзяліўся з імі вопытам свайго метадычнага майстэрства. У 1961 годзе за плённую навуковую і вучэбную работу Я. А. Семянчук быў узнагароджаны Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР, у 1967 годзе яго прозвішча было занесена ў абласную «Кнігу працоўнай славы».

Больш чым трыццаць гадоў плённай працы ў нашай ВНУ Я. А. Семянчук паспяхова спалучае з актыўнай грамадскай дзейнасцю. Неаднаразова ён выбіраўся сакратаром партыйнага бюро, намеснікам сакратара парткома нашай ВНУ, членам Чыгуначнага і Цэнтральнага РК КПБ, кандыдатам у члены Гомельскага ГК КПБ, дэпутатам Чыгуначнага райсавета дэпутатаў працоўных.

Шмат сіл і ўвагі аддае Яўген Антонавіч падрыхтоўцы прапагандысцкіх кадраў. Шматгадовая работа кіраўніком раённага семінара прапагандыстаў, выкладчыкам партыйных курсаў і загадчыкам кафедры гісторыі КПСС універсітэта марксізму-ленінізму пры Гомельскім АК КПБ, пастаянныя выступленні перад партыйным і ідэалагічным актывам унеслі значны ўклад у павышэнне ўзроўню дзейнасці ідэалагічных работнікаў горада і вобласці. У 1966 годзе за шматгадовую прапагандысцкую работу Я. А. Семянчук быў у другі раз узнагароджаны Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР.

Праходзяць гады, але ўсё такой жа шматграннай застаецца дзейнасць Я. А. Семенчука — вучонага і педагога, заслужанага работніка вышэйшай школы БССР, партыйнага актывіста, лектара і прапагандыста, выхавацеля падрастаючага пакалення, настаўніка моладзі. Калектыў кафедры гісторыі КПСС, усе яго калегі горача віншуюць Яўгена Антонавіча Семенчука з 60-годдзем, жадаюць яму моцнага здароўя, доўгіх гадоў жыцця, новых творчых поспехаў.

В. МАТУСЕВІЧ,
загадчык кафедры гісторыі КПСС, дацэнт.

той бераг, у лес ужо быў не надта моцным, пакрыты зверху талай вадой. Прайсці ж па масту праз раку не было чаго і думаць: яго ахоўваў нямецкі вартавы. Ноччу дзве невысокія постаці пераправіліся на другі бераг. Лёд трашчаў пад нагамі, здавалася, гэты трэск маглі пачуць і фашысты.

— Трэба ісці басанож,— прашаптала Ларыса сваёй спадарожніцы Веры Георгіеўне Мурашовай.

Ледзяная вада холадам абпаліла ногі. Бясконцым здаваўся шлях да супрацьлеглага берага. Але вось, нарэшце, і ён, а за ім — выратавальны лес. Нацягнулі на ногі свой абутак і рушылі да ўмоўленага месца. Два дні чакалі ў старой лесніцоўцы на сувязь партызан Ларыса і Вера Георгіеўна. На трэцюю ноч пачулі нейкі шум. Праз шчыліну ў дзвярах убачылі на ўзлессі вялікую групу людзей. Пры бляску месяца цяжка было разабрацць, хто гэта— немцы ці свае, партызаны. Але вось пачулася нямецкая гаворка.

— Фашысты! Што рабіць, калі ўздумаюць зазірнуць сюды, у лесніцоўку? — пальцы Ларысы сутаргава сціскалі ручку дзвярэй. Здавалася, ніякая сіла не зможа адарваць яе руку. Дзве пары вачэй уважліва сачылі за немцамі. Тыя, на шчасце, не звярнулі ўвагі на паўразбураную хатку каля лясной дарогі, рухаліся далей. А раніцай з'явіліся партызаны. Ім і была перададзена вестка: «Чакайце ў атрадзе «няпрошанага госця». План фашыстаў праваліўся — іх лазутчык быў абясшкоджаны.

Колькі кіламетраў адмерала пехатою Ларыса па лясных партызанскіх сцежках, па дарогах, па якіх рухаліся варожыя часці! Не падлічыш цяпер. Ды і ў той час не лічыла Ларыса Рыгораўна гэтыя кіламетры. Думала аб адным: лічыць трэба колькасць варожай тэхнікі, эшалонаў на чыгунцы. Лапці, у якіх прайшла яна вялікія адлегласці, адыгралі ў яе жыцці немалую ролю. Вярталася партызанская сувязная з Горак, куды аднесла пад скуранай падэшвай важную шыфроўку, атрымала ў адказ новую. Схавалі яе як заўсёды — у лапці. І раптам — нямецкая аблава!

— Трэба хавацца, але куды? — мільганула ў дзяўчыны думка. На полі, што было побач з вёскай, дзе фашысты хапалі ўсіх без разбору, натрапіла на яму. Тут раней захоўвалі бульбу. 12 гадзін на моцным марозе праляжала ў ёй Ларыса, пакуль усё не сціхла. Паднялася і хацела ісці. Але ногі не адчувала. Як дабралася да атрада, не памятае. Толькі моцны боль працінаў усё цела, калі партызанская медсястра адрывала разам са скурай прымёрзлыя анучы і лапці з зашытай шыфроўкай. Паўтара месяца Ларыса праляжала ў лясным шпіталі. Травамі, бярозавымі пупышкамі, старанным доглядам падняла яе на ногі партызанская медсястра Фёкла Сямёнаўна Мезгарова. З таго часу, а было гэта ў 1943 годзе, засталася Ларыса Рыгораўна ў атрадзе — перавязвала і лячыла параненых байцоў, мыла бялізну, рыхтавала ежу. Але хацелася ёй больш гераічных дзеянняў, і яна прасіла ў падрыўнікоў:

— Вазьміце і мяне на чыгунку.

Не маглі адмовіць адважнай сувязной, атраднай любіміцы, якую так і называлі «Наша незабудка».

Рос, шырыўся партызанскі рух у Магілёўскай вобласці. Цяпер у народных мсціўцаў была наладжана сувязь з Вялікай Зямлёй, часцей атрады партызан дзейнічалі сумесна з рэгулярнымі войскамі Чырвонай Арміі. Пачалося вызваленне мясцовасці ад фашысцкіх акупантаў. Увайшоў у гісторыю дзень 12 верасня 1943 года, калі каля мястэчка Леніна Магілёўскай вобласці прыняла разам з савецкімі воінамі, партызанамі сваё баявое хрышчэнне польская дывізія Т. Касцюшкі. Была ў тым жорсткім баі і Ларыса Рыгораўна.

...Не ачарсцвела сэрца пасталеўшай за гады вайны дзяўчыны ад убачаных пакут, гора і смерці. Яно прагнула радасці мірнага жыцця і працы, якой бы змагла яна пазбаўляць людзей ад болю. Пасля вайны выбрала сабе прафесію медыцынскай сястры. Закончыла Гомельскае медвучылішча і па камсамольскай пуцёўцы пачала працаваць у адной з медыцынскіх устаноў г. Гомеля. З ёй і звязала свой працоўны лёс на чвэрць стагоддзя Ларыса Рыгораўна. Акрамя непасрэдных медыцынскіх абавязкаў, вяла тут вялікую грамадскую работу: у маладосці была намеснікам сакратара камсамольскай арганізацыі, потым агітатарам і прапагандыстам у калектыве. Ёй было прысвоена званне «Ударнік камуністычнай працы».

З 1974 года працуе Ларыса Рыгораўна ў нашым універсітэце. 10 гадоў аддадзена справе ўмацавання здароўя студэнтаў ГДУ.

— Люблю моладзь, — прызнаецца Ларыса Рыгораўна. З ёй адчуваю сябе маладой душой, сэрцам. Тады, здаецца, і хваробы менш непакояць.

Набліжаецца знамянальная дата — 40-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Апранецца па-святочнаму, надзене свае баявыя ўзнагароды, медалі за шматгадовую добрасумленную працу персанальны пенсіянер Ларыса Рыгораўна Петухова і разам з мужам, Фёдарам Лявонцьевічам, былым франтавіком, паедзе на традыцыйную сустрэчу з былымі воінамі-партызанамі, польскімі таварышамі ў пасёлак Леніна Магілёўскай вобласці. І як заўсёды, убачыць яна тут былых камісара былой партызанскай брыгады «Звязда» І. І. Лагімахава, камбрыга Д. Ф. Вайстрова, Г. Г. Грыгар'яна, медсястру Ф. С. Мезгарову і іншых. Піянеры будуць вітаць іх кветкамі. А яны, ветэраны, аддадуць даніну глыбокай павагі сваім загінуўшым таварышам на месцы былых баёў, партызанскіх стаянак мінутай маўчання.

У Ларысы Рыгораўны Петуховай адбудзецца чарговая сустрэча са сваім юнацтвам, абпаленым вайной, дзе так часта гучалі словы: «Пароль? — Незабудка».

Т. ДУБЯК.

СЁННЯ — ДЗЕНЬ ДРУКУ

УСЕНАРОДНАЯ ТРЫБУНА

Цяпер цяжка ўявіць наша жыццё без газет, часопісаў і іншых друкаваных выданняў. Для кожнай сям'і яны сталі першай неабходнасцю. У нашай краіне выдаецца звыш 8 тысяч газет з разавым тыражом 178 млн. экземпляраў і звыш 5 тысяч часопісаў, гадавы тыраж якіх перавышае 3,2 млрд. экз. У краіне на кожныя 100 жыхароў прыпадае 66 экз. газет. Савецкія людзі па праву лічацца самымі чытаючымі ў свеце.

Савецкі друк — дзейсны інструмент камуністычнага выхавання і арганізацыі працоўных, ідэалагічнага забеспячэння ўнутранай і знешняй палітыкі партыі, сапраўдная ўсенародная трыбуна. Дзякуючы партыйным клопатам савецкі друк, актыўна ажыццяўляючы свае прапагандысцкія, агітатарскія і арганізацыйныя функцыі, вырас у вялікую сілу. Увага прэсы канцэнтруецца цяпер на галоўных напрамках стваральнай дзейнасці народа — рэалізацыі рашэнняў XXVI з'езда КПСС, чэрвеньскага, снежаньскага (1983 г.) і красавіцкага (1984 г.) Пленумаў ЦК КПСС, Харчовай і Энергетычнай праграм, сацыялістычных абавязацельстваў. Яго паўсядзённая тэматыка: карэнныя пытанні інтэнсіфікацыі, эканомікі, прадукцыйнасці працы, паляпшэння якасці прадукцыі, беражлівасці. Галоўнае ўздзеянне на выхаванне мас прэса аказвае прапагандай перадавога вопыту, сацыялістычнага ладу жыцця і г. д.

Высокі аўтарытэт праўдзівага слова савецкага друку на міжнароднай арэне. Ён раскрывае канкрэтны змест нашай міралюбівай інтэрнацыяналісцкай палітыкі, паказвае жыццесцвярджальнасць ідэй марксізму-ленінізму, перавагі сацыялізму. Няма больш важнай знешнепалітычнай задачы ў работнікаў савецкага друку, чым барацьба за захаванне міру, за прадухіленне ядзернай катастрофы.

Сродкам масавай інфармацыі і прапаганды было ўдзелена адно з цэнтральных месц у дакументах чэрвеньскага (1983 г.) Пленума ЦК КПСС.

У вялікай колькасці перыядычных выданняў на вышыні задач імкнецца быць і наша шматтыражная газета «Гомельскі універсітэт». Яе рэдакцыя з дапамогай шырокага аўтарскага актыву выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў дапамагае рэктарату, парткому, грамадскім арганізацыям у павышэнні якасці падрыхтоўкі маладых спецыялістаў, іх камуністычным выхаванні, працоўнай загартоўцы.

Сёння з вялікім задавальненнем мы называем прозвішчы тых, хто лічыць сваім пачэсным абавязкам плённае супрацоўніцтва з універсітэцкай газетай. Гэта загадчык кафедры геалагічнага факультэта дацэнт М. А. Журавель, член партбюро матэматычнага факультэта С. Бадруноў, асістэнт кафедры батанікі і фізіялогіі раслін С. У. Аўсеенка, старшы навуковы супрацоўнік адной з універсітэцкіх лабараторый В. А. Яцкевіч, супрацоўніца бібліятэкі універсітэта Н. П. Капшай, намеснік сакратара камсамольскага бюро гістфіла па ідэалагічнай рабоце В. Лютынскі, студэнт гэтага ж факультэта, актыўны член літаратурнага аб'яднання «Крыніцы» А. Казлоў і інш.

Мы ўпэўнены, што рады аўтараў шматтыражнай газеты «Гомельскі універсітэт» з кожным годам будуць расці. Гэта дазволіць зрабіць яе яшчэ больш баявой, змястоўнай і цікавай.

З усенародным святам, вас, таварышы — Днём друку!

7 мая — Дзень радыё

НЕ ВЕДАЕ АДЛЕГЛАСЦЕЙ

Датай вынаходніцтва радыё прынята лічыць 7 мая 1895 года. У гэты дзень рускі вучоны А. С. Папоў прадэманстраваў першае ў свеце радыёпрыемнае прыстасаванне на пасяджэнні Рускага фізіка-хімічнага таварыства.

Гісторыя развіцця радыётэхнікі непарыўна звязана з імем У. І. Леніна, які ўдзяляў шмат увагі пытанням радыёбудаўніцтва. Мільёны савецкіх людзей, уключаючы свае радыёпрыёмнікі, слухаюць газету «без паперы» і «без адлегласцей», што чытаецца ў Маскве.

Навука і тэхніка ставілі вельмі складаныя задачы, вырашыць якія з дапамогай электронных лямп было немагчыма. І выхад знайшоўся: радыёлямпы ўступілі месца транзістарам. З'яўленне транзістара, які валодаў высокай надзейнасцю і даўгавечнасцю, з'явілася асновай для мініяцюрызацыі электронных прыстасаванняў.

У 60-х гадах пачаўся новы этап развіцця радыёэлектронікі. Для светавых хваляў былі створаны квантавыя генератары-лазеры. Сёння лазер здольны сапернічаць з промнем гіпербалоіда інжынера Гарына. Яго прымяненне ў прамысловасці, медыцыне вельмі вялікае.

Па-сапраўднаму шырокія гарызонты аптычнай сувязі. Ужо ў бліжэйшыя гады магчыма ўтварэнне транскантынентальных аптычных ліній сувязі з выкарыстаннем светаводаў — аптычных шкляных валокнаў. Ужо цяпер светаводы прымяняюць для ўнутранай сувязі на караблях, самалётах, ракетах, для сувязі паміж ЭВМ. У СССР дэманстравалася вопытная лінія сувязі. Па светаводу прапускаліся імпульсы святу даўжынёй у некалькі мільярдных долей секунды. Па такой лініі можна адначасова перадаваць дзесяткі тысяч тэлефонных размоў або трансліраваць некалькі тэлевізійных праграм.

Адзін напрамак нараджае другі — так было неаднойчы ў гісторыі навукі і тэхнікі. Саюз оптыкі і электронікі выклікаў да жыцця новы напрамак у сучаснай тэхніцы — оптаэлектроніку. Яна ў садружнасці з квантавай электронікай дала штуршок бурнаму развіццю галаграфіі. Перш за ўсё галаграма — гэта унікальнае па ёмістасці сховішча інфармацыі. Напрыклад, на фотапласцінку невялікіх памераў можна запісаць каля 300 тысяч адлюстраванняў. Гэта значыць, цэлы архіў вялікага завода або бібліятэкі. Галаграфія дазваляе вымераць адлегласці, сувымерныя з даўжынёй хвалі святла, даследаваць з'явы, што адбываюцца ў закрытым аб'ёме, адкрывае новыя перспектывы ў развіцці і ўдасканальванні вылічальнай тэхнікі. І няма сумнення ў тым, што ў бліжэйшым будучым галаграфія ўвойдзе ў наша жыццё так шырока, як радыё і тэлебачанне.

Наш час характарызуецца незвычайным па размаху і непаўторнасці штурмам космасу. Відавочна, што ў бліжэйшыя гады мы будзем сведкамі новых адкрыццяў і дасягненняў у галіне радыёэлектронікі. Але скараць «вяршыні» радыэлектронікі нялёгка. Патрэбны трывалыя веды, працалюбства, сапраўдная любоў да абранай спецыяльнасці.

За апошнія два гады на кафедры радыёфізікі ўкаранёна 14 новых лабараторных работ па электроніцы. Усе яны адлюстроўваюць сучасны стан радыёэлектронікі, і дазваляюць на высокім навуковым узроўні весці вучэбны працэс.

Для рабочых і ІТР прадпрыемстваў г. Гомеля прапаноўваецца для павышэння кваліфікацыі адкрыць на фізічным факультэце ў наступным навучальным годзе народны універсітэт радыёэлектронікі.

Кафедра па выніках сацыялістычнага спаборніцтва за мінулы год заняла першае месца сярод прыродазнаўчых кафедр універсітэта. Тут паспяхова працуе галіновая навукова-даследчая лабараторыя, вучэбна-навукова-вытворчае аб'яднанне. За мінулы год фізічны факультэт падаў 34 заяўкі на прапаноўваемыя вынаходніцтвы і атрымаў 17 станоўчых рашэнняў. З іх кафедра радыёфізікі і ГНДЛ падала 24 заяўкі і атрымала 10 станоўчых рашэнняў. Словам, мы ўносім свой уклад для далейшага развіцця навукі, звязанай у пэўнай ступені з радыётэхнікай.

М. БАРАНАЎ,
асістэнт кафедры радыёфізікі.

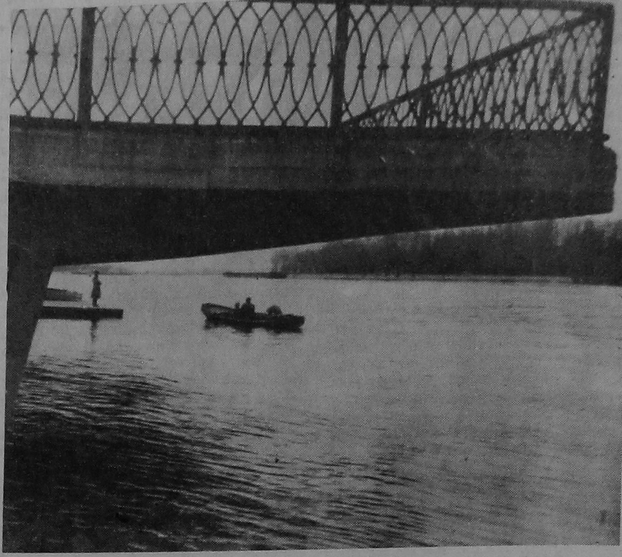

ВЯСНА НА СОЖЫ. Фота С. Коваля.

ДА ЎВАГІ КУРАТАРАЎ І ПАЛІТІНФАРМАТАРАЎ!

Паведамляецца прыкладная тэматыка палітычных інфармацый і гутарак сярод студэнтаў ў маі 1984 г.

I. ПЫТАННІ ПАЛІТЫЧНАГА ЖЫЦЦЯ

1. Дэмакратызм сацыялістычнага ладу. (Аб шырокім удзеле працоўных у кіраванні дзяржаўнымі і грамадскімі справамі).

У аснову палітінфармацый і гутарак пакласці ацэнкі і вывады, сфармуляваныя ў прамове Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварыша К. У. Чарненкі на красавіцкім (1984 г.) Пленуме ЦК КПСС, сесіі Вярхоўнага Савета СССР.

2. Эканамічная палітыка — галоўнае звяно ўдасканалення развітога сацыялізму.

Пры правядзенні палітінфармацый і гутарак на гэту тэму рэкамендуецца выкарыстаць апублікаваны ў друку даклад кандыдата ў члены Палітбюро ЦК КПСС, сакратара ЦК КПСС таварыша У. І. Далгіх на ўрачыстым пасяджэнні ў Маскве, прысвечаным 114-й гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна.

3. Партыя Леніна — арганізатар усенароднага подзвігу. (Да 39 гадавіны перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне 1941—1945 гадоў).

II. ПЫТАННІ ЭКАНАМІЧНАГА ЖЫЦЦЯ

4. Забяспечым перавыкананне плана па росту прадукцыйнасці працы, зніжэнню сабекошту прадукцыі! (У гутарках прааналізаваць ход выканання працоўнымі калектывамі прынятых на 1984 год сацыялістычных абавязацельстваў па павышэнню прадукцыйнасці працы, скарачэнню затрат на вытворчасць прадукцыі, зніжэнню яе сабекошту).

Матэрыял публікуе газета «Звязда». Рэкамендуецца выкарыстаць таксама пастанову ЦК КПСС «Аб рабоце Куйбышаўскага гаркома КПСС па арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва за звышпланавае павышэнне прадукцыйнасці працы і зніжэнне сабекошту прадукцыі ў святле ўстановак снежаньскага (1983 г.), лютаўскага і красавіцкага (1984 г.) Пленумаў ЦК КПСС» (гл. «Праўду» за 22 красавіка г. г.).

5. Па-гаспадарску выкарыстоўваць абсталяванне. (Аб доўгу і абавязку кожнага працоўнага калектыву і работніка забяспечваць высокаэфектыўную работу станкоў, машын і механізмаў, павышаць аддачу вытворчага патэнцыялу).

Матэрыял публікуе газета «Советская Белоруссия».

III. ПЫТАННІ КУЛЬТУРЫ І КАМУНІСТЫЧНАГА ВЫХАВАННЯ

6. Збліжэнне школы з вытворчасцю — адзін з асноўных напрамкаў школьнай рэформы. (Аб умацаванні сувязей школы і вытворчых калектываў, аб узрастаючай іх адказнасці за падрыхтоўку моладзі да жыцця, да працы).

Матэрыял публікуе газета «Знамя юности», гл. таксама адобраныя Пленумам ЦК КПСС 10 красавіка і Вярхоўным Саветам СССР 12 красавіка г.г. «Асноўныя напрамкі рэформы агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы» («Правда» за 14 красавіка г. г.).

IV. ПЫТАННІ МІЖНАРОДНАГА ЖЫЦЦЯ І ПАЛІТЫЧНАГА ВЫКРЫЦЦЯ ІМПЕРЫЯЛІЗМУ

7. Вернасць ідэалам міру. (Аб прапановах СССР па абмежаванню і забароне ядзернай і хімічнай зброі).

Матэрыял публікуе газета «Звязда».

8. ЗША: палітыка дзяржаўнага тэрарызму. (Аб расшырэнні прамога ўдзелу амерыканскага імперыялізму ў тэрарыстычных і дыверсійных акцыях супраць суверэннай Нікарагуа, іншых краін Цэнтральнай Амерыкі, якія змагаюцца за сваё нацыянальнае вызваленне).

Матэрыял апублікаван у штотыднёвіку «За рубежом», № 17 за 1984 г.

Спорт

ВЫСОКІ КЛАС

На працягу трох дзён у Гомелі праходзілі спаборніцтвы па спартыўнай гімнастыцы, якія ўваходзяць у праграму круглагадовай спартакіяды ВНУ рэспублікі. Паспяхова выступіла мужчынская каманда нашага універсітэта (трэнер — В. Сіськоў). Яна набрала 570 ачкоў і ўпэўнена стала чэмпіёнам. Наступныя месцы дасталіся адпаведна камандам ІФК і БТІ.

Высокі клас паказалі нашы гімнасты і ў асабістым заліку. Выступаючы па праграме майстроў спорту, чацвёртакурснік факультэта фізвыхавання Сяргей Курыла заваяваў другое месца. Трэцюю суму балаў набраў першакурснік фізічнага факультэта Сяргей Ляшкоў. Гэта — высокае дасягненне маладога перспектыўнага гімнаста.

(Наш кар.).

Рэктарат, дэканат фізічнага факультэта, кафедра фізвыхавання і грамадскія арганізацыі універсітэта выказваюць глыбокае спачуванне намесніку дэкана фізічнага факультэта па спорту, старшаму выкладчыку кафедры фізвыхавання СЕМЯНЕНКУ Фёдару Мінавічу з выпадку напаткаўшага яго гора — заўчаснай смерці ЖОНКІ.

Калектыў бібліятэкі універсітэта смуткуе з выпадку заўчаснай смерці былой супрацоўніцы бібліятэкі СЕМЯНЕНКА Ліны Мікалаеўны і выказвае спачуванне сям'і і родным памёршай.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 56-16-52.

АЗ 51264

Заказ 1730